

Sprawozdanie merytoryczne
z realizacji zadania pt. „Dofinansowanie działalności edukacyjnej Centrum
Informacji i Edukacji Ekologicznej w Gdańsku”
wg harmonogramu rzeczowo – finansowego
o umowy nr WFOŚ/D/723/32/2016
w 2016 roku

W 2016 roku Centrum realizowało działania wynikające z kontynuacji wieloletnich zadań edukacyjnych. Podjęto coroczne prace związane z edukacją (np. warsztaty i stoiska edukacyjne dla dorosłych, edukacyjne przedsięwzięcia plenerowe, lekcje pokazowe, konkursy). Wiele czasu pracownicy CIEE poświęcili na przygotowanie akcji „Bioróżnorodność – poznaj by zachować”. Nastąpiła także istotna zmiana personalna na stanowisku pracy w CIEE. Na miejsce Katarzyny Sulewskiej, która zmieniła pracę w kwietniu, we wrześniu został zatrudniony Marcin Węsiora. Zmiana ta znalazła swoje odzwierciedlenie w proponowanej ofercie edukacyjnej/warsztatowej.

Uczestnicy wszystkich zadań edukacyjnych Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej zostali poinformowani o dofinansowaniu zadań ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

Całoroczne działania informacyjne

1. Strona Internetowa CIEE oraz pozostałe strony i bazy Internetowe Centrum

Dotychczas wykonane działania w ramach zadania

Centrum prowadzi, na bieżąco aktualizowaną stronę internetową - www.ciee-gda.pl, która jest jednym z podstawowych narzędzi komunikacji z odbiorcami, umożliwiając zapraszanie na oferowane przedsięwzięcia i informując o ich efektach. W zakładce – aktualności prezentowano zaproszenia oraz sprawozdania m.in. z konkursów, akcji „Bioróżnorodność...”, spotkań czwartkowych. W zakładce „Oferta edukacyjna” prezentowano aktualnie prowadzone warsztaty. Informacje o konkursach i ich wynikach aktualizowano w zakładce „Konkursy”. Ze stroną zintegrowana jest elektroniczna baza księgozbioru, ułatwiająca zainteresowanym zorientowanie się w zgromadzonych, dostępnych w siedzibie CIEE zasobach. Niestety podczas przenoszenia strony Centrum na inny serwer okazało się że zastosowane narzędzia w bazie księgozbioru nie są kompatybilne z nowym serwerem. Wymaga to naprawy i przewidzenia środków na kolejny rok. Poza główną stroną, Centrum prowadzi jeszcze kilka innych - www.infoeko.pomorskie.pl, www.poznajemydrzewaikrzewy.pl, www.roverowa-siec.pl. W bieżącym roku opłacono roczne utrzymanie domeny stron www.infoeko.pomorskie.pl i www.ciee-gda.pl, www.roverowa-siec.pl. Dodatkowo, pracownicy prowadzą aktualizowany na bieżąco profil Centrum na Facebooku. Profil wspomaga promocję działań prośrodowiskowych zarówno CIEE jak i zaprzyjaźnionych instytucji, docierając do jeszcze szerszego grona odbiorców. Obecnie stronę „polubiło” 885 osób i liczba stałych odbiorców systematycznie rośnie.

Na bieżąco do posiadaczy aplikacji mobilnej na telefon „CIEEkawostki” (aplikacja jest napisana pod systemy Android 4+ oraz Windows Phone 7.8+) docierają informacje o działaniach Centrum. Aplikacja jest kompatybilna ze stroną internetową CIEE.

Cel i efekt ekologiczny

Szeroka gama zagadnień umieszczonych na stronie internetowej CIEE, na Facebooku wpływa na poszerzenie grona odbiorców i możliwości oddziaływania, służy także propagowaniu informacji o przedsięwzięciach podejmowanych przez Centrum, PZPK oraz inne organizacje i instytucje zajmujące się ochroną środowiska i edukacją przyrodniczą. Strona ma również wymiar edukacyjny, dzięki zakładce „Ważne informacje”. Ten cel jest systematycznie osiągany, a liczba wizyt na stronach rośnie, szczególnie na stronie CIEE i programu do nauki rozpoznawania drzew:

- 🌐 www.ciee@gda.pl – 149 743
- 🌐 www.infoeko.pomorskie.pl – 63 216
- 🌐 www.roverowa-siec.pl – 39 217
- 🌐 www.poznajemydrzewaikrzewy.pl – 44 683

Statystyki Facebooka:

- 🌐 polubienia - 897
- 🌐 Liczba osób, które widziały którykolwiek z postów strony (Unikatowi użytkownicy) ok. 110 500 osób

Całoroczne działania edukacyjne

1. Warsztaty i szkolenia dla różnych grup odbiorców

A. Warsztaty szkoleniowe

„Ptaki zimujące nad Bałtykiem”

Bałtyk zimową porą to rarytas dla ptasich obserwatorów, postanowiono to wykorzystać edukacyjnie. Podczas warsztatów terenowych 10 lutego starano się zachęcić nauczycieli i edukatorów do tworzenia zimowych lekcji pod chmurką. Odkrywano „nieznane” gatunki, których próżno szukać latem i pokazywano jak ciekawie podpatrywać przyrodę o tej porze roku. Odczytano kilka obrączek oraz informowano o możliwości ich zgłaszania poprzez program POLRING. W terenówce uczestniczyło 14 osób.

„Przyrodnicza zima w Dolinie Samborowo”

23 lutego w Dolinie Samborowo odbył się spacer z Dariuszem Ożarowskim z Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, podczas którego uczestnicy przyglądali się jak wygląda „uśpiona” przyroda. Uczyli się rozpoznawać podstawowe gatunki drzew, rozmawiano o roli martwego drewna w lesie, zwrócono też uwagę na zimujące w naszych lasach gatunki ptaków. Udało się wypatrzyć puszczyka a obserwację odnotowano w atlasie sów <http://www.atlas.sowy.sos.pl/> opracowanym przez Stowarzyszenie Ochrony Sów. Szukano także tropów i śladów bytowania zwierząt, np. oglądano ślady żerowania dzięciołów oraz dziuplę zajętą w poprzednim sezonie lęgowym przez kowalika, zwanego „zalepiaczem”. Rozmawiano również o prawidłowym zachowywaniu w lesie. Uczestniczyło 29 osób.

Drzewa i krzewy wokół nas dla nauczycieli w Pruszczu Gdańskim

Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej we współpracy z Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką w Gdańsku Filią w Pruszczu Gdańskim zorganizowało bezpłatne warsztaty Drzewa i krzewy wokół nas. Zajęcia objęły: prezentację - interaktywny wykład z wykorzystaniem programu multimedialnego <http://www.poznajemydrzewaikrzewy.pl>, „burzę mózgow” i dyskusję, gry i zabawy dydaktyczne, ćwiczenia z materiałem biologicznym;

Zagadnienia warsztatów:

- charakterystyka gatunków drzew i krzewów powszechnie występujących w Polsce;
- wykorzystanie cech takich jak: kształt i wygląd liści/igieł, wygląd kory, owoców, kwiatów, pokrój drzewa itp. jako pomoc do oznaczania gatunku;
- korzyści płynące z obecności drzew w życiu człowieka - przyrodnicze, estetyczne, kulturowe, gospodarcze...

W zajęciach w dniu 5 kwietnia uczestniczyło 11 osób.

„Ogród przyjazny” - połączenie teorii z praktyką!

10 maja 2016 r., w godz. 12.30 - 19.00 w siedzibie Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego odbyły się warsztaty poświęcone zakładaniu i pielęgnacji kwietnej murawy, która może być ciekawą przyrodniczo alternatywą dla popularnych ostatnio monokultur trawnikowych. W ramach warsztatów organizatorzy zaproponowali jak może wyglądać „dziki trawnik” w naszej strefie klimatycznej, jak go zakładać, kosić i pielęgnować, aby sprzyjał ptakom, owadom i ludziom. Warsztaty były podzielone na część teoretyczną i praktyczną.

Część teoretyczna - „Gatunki rodzimych traw i roślin łąkowych budujących trawniki, murawy kwietne w nawiązaniu do środowiska, biotopu/strefy klimatycznej/uwarunkowań środowiskowych” przedstawiona przez dr Krzysztofa Gosa z Wydziału Biologii UG oraz „Zasady projektowania ogrodów” i praca projektowa w grupach prowadzone przez Aleksandrę Garnys i Iwonę Renkiewicz z ZSAKiUH.

Część praktyczna - pod czujnym okiem Pań z ZSAKiHU i dr Krzysztofa Gosa z UG, naniesienie projektu w terenie, nasadzenia krzewów i wysiew nasion. Całość zakończył spacer z przewodnikiem po terenie Wydziału Biologii. Warsztaty były niezwykle inspirujące za sprawą prowadzących, którzy podzielili się swoją wiedzą i doświadczeniami praktycznymi a także dzięki uczestnikom, którzy z wielką pasją i zaangażowaniem wcielali w życie projekt „Ogród przyjazny”. Kwiećna murawa, która została wysiana podczas warsztatów będzie teraz ulegała przeobrażeniom. Dzięki słońcu, wodzie oraz słoniom (ich nawóz także wzbogacił ziemię) nasiona otrzymały zachętę do wzrostu.

W trzy tygodnie po zakończeniu szkolenia wolontariusze pod okiem dr K. Gosa wypielili teren aby ułatwić kiełkującym nasionom kwietnej murawy wzrost.

Na terenie objętym działaniami ustawiona została tablica informująca o przedsięwzięciu. Widniejący m.in. na niej QRkod przenosi zainteresowanych do specjalnej zakładki na stronie CIEE poświęconej zagadnieniom związanym z ogrodami. Kwiećna murawa wykorzystywana była w trakcie innych warsztatów terenowych prowadzonych przez CIEE.

Uczestniczyło 20 osób.

„Kamienie z Północy: warsztaty z oznaczania skał narzutowych”

26 października, w laboratorium biologicznym Akwarium Gdyńskiego odbył się warsztat adresowany do nauczycieli przyrody i biologii szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych i edukatorów. Uczono się odróżniać podstawowe typy skał narzutowych i próbowano znaleźć te, które można przyporządkować konkretnym obszarom leżącym na północ od naszego regionu. Posługiwano się prezentacją multimedialną, kluczem do rozpoznawania skał narzutowych, szklami powiększającymi a także rozcieńczonym kwasem solnym. Po wstępnej porcji wiedzy, udano się na plażę u podnóża Klifu Redłowskiego i tam starano się w sposób praktyczny przećwiczyć nowo zdobyte umiejętności próbując znaleźć te, które można przyporządkować konkretnym obszarom leżącym na północy.

W warsztatach uczestniczyło 21 osób.

„Równowaga w Centrum uwagi! czyli aktywna edukacja przyrodnicza najmłodszych”

21 listopada w siedzibie CIEE odbyły się warsztaty dla edukatorów, nauczycieli nauczania początkowego i przedszkoli doskonalące metody aktywizacji uczniów. Z założenia spotkanie moderowane było przez założycielkę leśnego przedszkola „Wilczek”, ale dużą rolę odgrywali na nim uczestnicy, niektórzy z długim stażem i doświadczeniem w pracy z dziećmi dzielili się swoimi metodami pracy. Każdy uczestnik warsztatów miał przygotować i zrealizować podczas zajęć jedno ćwiczenie aktywizujące związane z przyrodą. Większa część prezentowanych ćwiczeń/zadań miała miejsce na zewnątrz, w ogrodzie CIEE. Drugą część spotkania przeprowadzono w siedzibie CIEE, podczas której nauczyciele pracowali w grupach, próbując stworzyć nowe pomysły na aktywizujące gry. Zbiór pomysłów zostanie rozesłany do uczestników zajęć oraz opublikowany na stronie CIEE, stanowiąc ciekawą bazę propozycji twórczego spędzania czasu na łonie natury.

W warsztatach uczestniczyło 19 osób.

Łącznie w 6 warsztatach szkoleniowych uczestniczyło 114 osób. Dzięki zaangażowaniu pracowników Centrum udało się zrealizować większą liczbę warsztatów, jednak ze względu na ich specyfikę i warunki lokalowe (w przypadku zajęć stacjonarnych) wzięła w nich udział mniejsza liczba osób niż zakładano. Niestety część nauczycieli zapisanych na dane warsztaty nie poinformowała Centrum o rezygnacji z udziału uniemożliwiając zaproszenie osób z listy rezerwowej. Podjęto działania które mogą poprawić tą sytuację w przyszłości.

B. Caloroczny cykl warsztatów dla odbiorców w różnym wieku

a. Warsztaty pokazowe

Warsztaty edukacyjne to niesłychanie istotny element propagowania wiedzy prośrodowiskowej, dający możliwość utrzymania stałego kontaktu z bezpośrednim odbiorcą, czyli zarówno uczniami różnych grup wiekowych, jak i nauczycielami. Stanowią one inspirację i dają możliwość wzbogacania warsztatu nauczycieli wiedzą o nowych metodach pracy oraz przekazywania ciekawych materiałów edukacyjnych, pozyskiwanych z instytucji i organizacji z terenu całej Polski. Grupy uczestniczące w warsztatach są również informowane o innych działaniach Centrum, zapraszane do udziału w konkursach, akcjach edukacyjnych oraz zachęcane do korzystania z multimedialnego programu o drzewach. Ze względu na ograniczone możliwości sali edukacyjnej Centrum tegoroczna oferta zajęć skupia się na warsztatach terenowych lub na zajęciach prowadzonych w siedzibie instytucji, z którymi Centrum współpracuje. Zajęcia stacjonarne w siedzibie CIEE skierowane są do małych grup – maksymalnie 20-osobowych. Pierwsza połowa roku była zdominowana głównie przez prezentacje konkursowe grup z „Bęc jabłkiem w głowę” – których w czasie od stycznia do końca marca odbyło się ponad 100, przez co odbyło się mniej warsztatów.

Przedszkola – 5

Szkoły podstawowe – 34

Gimnazja – 6

Szkoły ponadgimnazjalne – 4

Łącznie 49 warsztatów dla ok. 1 000 uczniów i 100 nauczycieli.

W zdecydowanej większości były to warsztaty terenowe, najczęściej na podstawie jeden z 3 gier terenowych przygotowanych przez CIEE lub gry Dolina Samborowo opracowanej przez uczniów Ogólnokształcącego Liceum Programów Indywidualnych i Liceum Plastycznego w Gdańsku, we współpracy z Centrum i TPK. Pojawienie się nowego pracownika spowodowało poszerzenie oferty

warsztatów o tematykę związaną ze śladami i tropami zwierząt i ptakami.

b. **„Dojrzały smak przygody”** to autorski pomysł pracowników CIEE, który powstał ponad 10 lat temu na kanwie przemyśleń o adresatach działań edukacyjnych, którzy mają czas i wpływ na kształtowanie postaw w rodzinie a swoją wiedzą i doświadczeniem chętnie się dzielą. Na przestrzeni 11 lat stał się jednym z ulubionych rocznych działań a obserwując grupę uczestników, która wiernie towarzyszy Centrum w kolejnych edycjach widać, że to odwzajemniona sympatia. To budujące, że jest tak wiele osób gotowych twórczo i dynamicznie spędzać wolny czas, poświęcić się realizacji pasji i poszerzaniu wiedzy o dziedzictwie przyrodniczym i kulturowym regionu. Cotygodniowe wyprawy piesze XI edycji prowadziły 19 trasami o zróżnicowanym poziomie trudności, mniej i bardziej odległymi od Trójmiasta. Wspólne spotkania i wędrówki były znakomitą okazją do poszerzania wiedzy o gatunkach, siedliskach i przenikaniu się przyrody ze światem kreowanym przez człowieka, rozwijania talentów uczestników a także do pracy na łonie natury.

Podczas wypraw odwiedzono wiele urokliwych miejsc - do niektórych dotarto po raz pierwszy a niektóre odkrywano na nowo z innym przewodnikiem. Tegoroczną innowacją były zajęcia praktyczne - uznano, że warto zdobytą wiedzę przełożyć na praktykę i wspólnie wykonać coś „konkretnego” na rzecz przyrody i środowiska naturalnego. Podczas warsztatu „Ogród przyjazny” uzbrojeni w wiedzę, sprzęt i chęci do pracy, wspólnie odkrywano radość działań w ogrodzie i uczono się rozpoznawać rośliny rodzime. Podczas zajęć „Skarby wydmowe Wyspy Przyrodników” po zapoznaniu się z typowymi gatunkami psammofilnymi i ich przystosowaniach do życia na piasku morskim zajęto się pielęgnacją „Laboratorium Wydmowego”, polegającą na usuwaniu obcych substratów i gatunków.

Podczas wypraw poruszano m.in. następujące tematy: równowaga w przyrodzie, zrównoważona gospodarka leśna, różnorodność biologiczna, chronione siedliska przyrodnicze, polodowcowe formy terenowe, czynna ochrona przyrody, konflikty w ochronie przyrody, wpływ antropopresji na walory przyrodnicze, cenne zadrzewienia parkowe, zagrożenia dla środowiska przyrodniczego TPK, różnorodność terenów zieleni urządzonej oraz nieużytków i siedlisk ruderalnych, sieć Natura 2000 i krajowe formy ochrony przyrody.

Harmonogram warsztatów opracowano zapraszając do współpracy TPK, WPK, PK „MW”, Stację Biologiczną Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego i Bałtycką Agencją Artystyczną BART. Uczestnicy spacerów uwieczniali na fotografiach najpiękniejsze miejsca, dzięki czemu powstała niezwykła galeria zdjęć, udostępniana na bieżąco na Facebooku.

W całym sezonie z warsztatów skorzystało ok. 625 osób.

c. Na przełomie listopada i grudnia Centrum wraz z Ośrodkiem rehabilitacji dzikich zwierząt „Ostoja” włączyło się w obchody Gdańskiego Tygodnia Wolontariatu. W ramach współpracy przy siedzibie CIEE/TPK znajdował się punkt gry terenowej „Masz moc” oraz odbywały się warsztaty pt. „Tropami zwierząt, jak pomóc i nie zaszkodzić dzikim zwierzętom”. Podczas zajęć, podzielonych na dwa bloki tematyczne, uczestnicy mieli okazję poznać ślady i tropy rodzimych gatunków zwierząt oraz nauczyć się postępowania ze znalezionymi dzikimi zwierzętami.

Z 3 warsztatów skorzystało ok 50 osób.

d. Centrum, uczestniczyło w **Święcie Gdańskiej Nauki** organizowanym przez Fundację Gdańską.

Przygotowano trzy działania mające na celu przybliżenie przyrodniczych zainteresowań Jana Heweliusza. Trzydniowe święto Centrum rozpoczęło 24 godzinnym konkursem - „Jan Heweliusz został pochowany w centrum Gdańska w zabytkowym kościele św. Katarzyny. Na płycie nagrobnej poza epitafium znajduje się herb rodzinny a jego częścią jest pewien ptak. Co to za ptak? Inskrypcja jest bardzo dobrze zachowana więc jeśli nie znają Państwo odpowiedzi zachęcamy do odwiedzin kościoła.”

Zastosowano również niestandardowy sposób aktywizacji w postaci pudeł niespodzianek rozmieszczonych w wielu punktach Gdańska. W każdym pudełku umieszczony był tekst przewodni poświęcony „równowadze” (również w przyrodniczym znaczeniu tego słowa) oraz fragment dzieła/obrazu, które według własnego pomysłu należało dokończyć. Celem przedsięwzięcia było uświadomienie uczestnikom jak różnie postrzegamy rzeczywistość, szczególnie patrząc na nią fragmentarycznie a nie kompleksowo. Osoby, które nadesłały prace zostały nagrodzone drobiazgami CIEE (bawełniana siatka i odbłask). W ramach Święta przeprowadzono również grę terenową „Przyroda jest w Mieście” na Górze Gradowej. W Warsztatach uczestniczyli uczniowie z Gimnazjum w Bolszewie (liczba osób została ujęta w punkcie warsztaty).

W działaniach wzięło udział ok. 20 osób.

e. Warsztaty terenowe w oparciu o scenariusz gry „Przyroda jest w mieście” na Górze Gradowej dla grupy Studentów z Stowarzyszenia Youth Human Impact realizującej w Gdańsku międzynarodowy projekt. Grupa liczyła 24 osoby - 12 Polaków i 12 Litwinów.

f. Warsztaty dla dorosłych pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej w Oliwie. Podczas zajęć rozpoznawano drzewa i krzewy, z których pochodzą owoce, szyszki lub liście wykorzystywane do tworzenia prac a także przedstawiono ciekawostki na ich temat. Była to okazja dla seniorów do rozwoju kreatywności i wyobraźni oraz umiejętności manualnych i plastycznych. Po części wprowadzającej (prezentacji) wspólnie tworzono ozdoby choinkowe z naturalnych materiałów oraz tych nadających się do recyklingu.

Wzięło w nich udział ok. 50 osób.

g. Warsztaty w Dolinie Samborowo. Zajęcia zostały zorganizowane na prośbę, działającej na rzecz dzielnicy Gdańsk - Wrzeszcz, Fundacji Generacja. Trwające 1,5 godziny zajęcia miały na celu pokazanie różnorodności przyrody występującej w mieście i jego okolicach oraz naukę rozpoznawania śladów i tropów zwierząt. Warsztaty skierowane były do całych rodzin i uczestników indywidualnych.

W warsztatach wzięło udział ok. 15 osób.

h. **Cykliczne „spotkania czwartkowe”** – zrealizowano 6 spotkań , których tematem przewodnim były zagrożenia i możliwości ochrony różnorodności biologicznej:

- ☉ 21 stycznia - „Nocne życie szatopiórza”, Grażyna Sadowska
- ☉ 18 lutego - „Roślinność wydm nadmorskich nad Zatoką Gdańską i problemy w jej ochronie”, Sebastian Nowakowski
- ☉ 17 marca - „Tropy i ślady zwierząt”, Adrian Zwolicki
- ☉ 21 kwietnia - „Ogród geometryczny, czy swobodny? - projekt ogrodu krok po kroku!”, Iwona Renkiewicz
- ☉ 19 maja – „Świat się kręci dzięki nietoperzom? Rola skrzydlatych ssaków w ekosystemach

świata

i ludzkiej gospodarce.”, Mateusz Ciechanowski

- ☉ 16 czerwca – „Czy w te wakacje znów „woda zakwitnie”? Przyczyny i skutki zakwitów sinicowych”, Justyna Kobos
- ☉ 21 lipca – „MIKROORGANIZMY MORSKIE - NAJMNIEJSI pomocnicy w rozwiązaniu WIELKICH problemów ludzkości”, Anna Toruńska-Sitarz
- ☉ 18 sierpnia „Dolina Samborowo w botanicznym obiektywie”, Włodzimierz Chojnacki
- ☉ 15 września – „Owady i grzyby”, Marcin Wilga
- ☉ 20 października – „Krajobraz a ideologia”, Katarzyna Rozmarynowska
- ☉ 17 listopada - „Antarctic Beauty, czyli opowieść o roku spędzonym w Antarktyce”, Bartek Jerzak
- ☉ 15 grudnia – „Opowieści ze szpitala dla dzikich zwierząt”, Aleksandra Mach

W 12 spotkaniach czwartkowych uczestniczyły 333 osoby.

Partnerzy

Zespół Szkół Architektury Krajobrazu i Handlowo-Usługowych w Gdańsku, Zaborski Park Krajobrazowy, Trójmiejski Park Krajobrazowy, Wdzydzki Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiślana”, Ogólnokształcące Liceum Programów Indywidualnych i Liceum Plastyczne w Gdańsku, Fundacja Gdańska, Stacja Biologiczna Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego, Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Gdańsku Filia w Pruszczu Gdańskim, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego”, Pomorski Ośrodek Rehabilitacji Dzikich Ptaków i Drobnych Ssaków Ostoja, Akwarium Gdyńskie MIR-PIB

Cel i efekt ekologiczny

Celem jest poszerzenie wiedzy dotyczącej kluczowych zagadnień związanych z przyrodą i środowiskiem, istoty bioróżnorodności i jej wpływu na jakość życia mieszkańców oraz pogłębienie postaw proekologicznych. Istotny jest również stały kontakt z odbiorcami działań CIEE a także dalsza promocja nowej siedziby Centrum i multimedialnego programu do nauki rozpoznawania drzew www.poznajemydrzewaikrzewy.pl.

W sumie w powyższych działaniach edukacyjnych uczestniczyły ok. 2 350 osób.

2. Konkursy

Dotychczas wykonane działania w ramach zadania

W roku 2016 kontynuowane były organizowane i prowadzone od lat konkursy, cieszące się niesłabnącym zainteresowaniem („**Bęc, jabłkiem w głowę**”, „**Znani i nieznani – ptasi sąsiedzi**”, „**Zielone pytanie**”), mające na celu promowanie wśród dzieci, młodzieży i dorosłych postaw prośrodowiskowych oraz ułatwiające rozumienie procesów zachodzących w środowisku, a także poszerzanie wiedzy na temat walorów przyrodniczych i kulturowych oraz korzyści płynących z działań na rzecz środowiska. **Nowością był konkurs „Moje drzewo – tekstem – zdjęciem - ilustracją”.**

- W dniach 26-27 kwietnia 2016 roku w Centrum Nauki Experiment odbyły się spotkania finałowe połączone z podsumowaniem konkursu „**Bęc jabłkiem w głowę**” oraz wręczeniem nagród finalistom XV edycji konkursu. W porównaniu do lat ubiegłych **rozszerzono grupę odbiorców konkursu o uczniów z gmin Pruszcz Gdański, Kolbudy oraz Rumia.** Konkurs składa się z 3 etapów: pierwszy odbywa się w szkołach - nauczyciele dokonują wyboru 3 grup, które reprezentują szkołę na półfinałach. Kolejnym

etapem było nadsyłanie zgłoszeń konkursowych a później prezentacje półfinałowe w siedzibie CIEE oraz Centrum Nauki Experyment. Konkurs jest wspaniałą okazją dla młodych ludzi, których horyzonty wykraczają poza ramy szkolnego programu edukacyjnego, do zaprezentowania w formie eksperymentu/doświadczenia wybranego z listy zagadnienia. Ponieważ wiemy, jak kreatywni bywają młodzi ludzie, jeden z tematów konkursowych jest tematem „wolnym”, dzięki takiemu zabiegowi Jury co roku jest mile zaskakiwane niezwykłymi pomysłami uczniów.

Podsumowując, w siedzibie Experymentu na prezentacjach półfinałowych zaprezentowało się niemal 100 uczestników wraz z opiekunami a w CIEE w Gdańsku 253 osoby. Każdy z uczestników (włączając opiekunów) został obdarowany pojemnikiem śniadaniowym. Wybierając nagrodę dla półfinalistów kierowaliśmy się panującą dobrą modą na zabieranie do szkoły i na wyprawy zdrowego drugiego śniadania. Najczęściej wybieranym tematem był „zielony dom” oraz „projekt miasta wg koncepcji zrównoważonego rozwoju”. Jeśli w kolejnej edycji tendencja będzie podobna, planuje się dodatkową (wewnętrzna) dogrywkę między grupami, które wybiorą powyższe tematy. Jednocześnie nie planuje się rezygnować z tych zagadnień, gdyż są bardzo ważne w świadomości młodych ludzi. W dniach 26-27 kwietnia w przestrzeniach Centrum Nauki Experyment wręczano nagrody finalistom XV edycji konkursu „Bęc jabłkiem w głowę”. Każdy laureat konkursu otrzymał ten sam zestaw nagród: Książkę „Trójkowe gawędy doktora Kruszewicza”, kubek termiczny Primus 300 ml oraz chustę wielofunkcyjną Polartek 4Fun a także zestaw drobiazgów od Experymentu. Uczniowie mieli okazję do publicznego zaprezentowania swoich doświadczeń na scenie.

We wrześniu ogłoszono kolejną, XVI edycję konkursu, w którym partnerem jest (jak w ubiegłych latach) Centrum Nauki Experyment. Zakupiono nagrody – nieprzemakalne saszetki/nerki z elementami odblaskowymi dla półfinalistów konkursu, pierwsze prezentacje odbyły się w grudniu.

Łącznie w konkursie bierze udział ponad 500 osób.

- **„Znani i nie znani ptasi sąsiedzi”** - dwunasta edycja konkursu plastycznego, adresowanego do klas IV-VI szkół podstawowych z Trójmiasta, miała na celu zapoznanie uczniów z gatunkami ptaków spotykanymi w naszych miastach. Do CIEE dostarczono 49 plakatów na temat „Ptaki w naszym mieście”, w konkursie uczestniczyło ok. 1 000 uczniów i 70 nauczycieli. Laureaci - wyłonione 4 klasy z opiekunami (ok. 80 osób) - wzięły udział w wycieczce przyrodniczej (o charakterze głównie ornitologicznym) do rezerwatu Mewia Łacha lub na terenie Gdyni oraz zostali nagrodzeni przewodnikami do rozpoznawania ptaków. Przyznano również 14 wyróżnień - klasy nagrodzono książkami. Konkurs od lat cieszy się bardzo dużą popularnością, w tym roku zaskoczyły jury prace nadesłane przez szkołę gimnazjalną.
- **„Moje drzewo – tekstem-zdjęciem-ilustracją”** – to nowa propozycja CIEE. Konkurs miał charakter otwarty. Jego celem było zwiększanie wiedzy o gatunkach drzew, ukazanie piękna drzew, ukazanie emocji, które towarzyszą obcowaniu z drzewami, przedstawienie relacji człowiek – drzewo, tekstem, zdjęciem, ilustracją.
 - Tekst – krótka forma literacka – proza, poezja – np. palindrom, haiku, fraszka, satyra, aforyzm, limeryk, która w max. 5 wierszach błyskotliwie i niebanalnie przedstawi tematykę konkursu.

- Zdjęcie – w wersji elektronicznej (mailowo lub na płycie CD/DVD) będące autorską interpretacją tematyki konkursowej. Prace należało przesyłać w formacie JPG (proponowana rozdzielczość 300 dpi).

- Ilustracja – wykonana dowolną techniką, w kolorze lub monochromatyczna, będąca indywidualną interpretacją tematyki konkursowej, w formacie nie większym niż A3, w wersji elektronicznej w formacie jpg.

Konkurs rozstrzygnięto we wrześniu a na początku października zorganizowano spotkanie finałowe, połączone z wręczeniem nagród. W konkursie wzięło udział około 100 osób, nagrodzono 31 osób w trzech kategoriach wiekowych (1 miejsce – 6 osób, 2 miejsce – 3 osoby, 3 miejsce – 2 osoby, Wyróżnienia – 16 osób oraz nagroda dla rodziny Dałków – 5 osób).

➤ „Zielone pytanie” – Co miesiąc na stronie internetowej Centrum, aplikacji na telefon i na Facebooku publikowane jest aktualne „Zielone pytanie” wraz z odpowiedzią i laureatami z poprzedniego miesiąca. Konkurs adresowany jest do wszystkich grup wiekowych i ma za zadanie upowszechniać wiedzę o ochronie środowiska, dziedzictwie przyrodniczym i kulturowym w województwie pomorskim oraz pokazywać miejsca cenne przyrodniczo w regionie. Ponadto konkurs służy promocji działań prośrodowiskowych Centrum. Wśród autorów poprawnych odpowiedzi, co miesiąc, rozlosowywane są nagrody książkowe oraz drobiazgi w postaci zakładek, siatek bawełnianych czy maskotek odbłaskowych. W każdym miesiącu nagrody otrzymują 3 osoby.

Zadane pytania:

Styczeń – Czy istnieją skuteczne sposoby na zminimalizowanie ryzyka kolizji ptaka ze szklanym budynkiem/szklaną powierzchnią? Proszę podać przykłady.

Luty - 28 stycznia obchodziliśmy rocznicę urodzin i śmierci wybitnego astronoma, matematyka, konstruktora instrumentów naukowych. Jan Heweliusz został pochowany w centrum Gdańska w zabytkowym kościele św. Katarzyny. Na płycie nagrobnej poza epitafium znajduje się herb rodzinny a jego częścią jest pewien ptak. Co to za ptak? Inskrypcja jest bardzo dobrze zachowana więc jeśli nie znają Państwo odpowiedzi zachęcamy do odwiedzin kościoła.

Marzec – Czym w przyrodzie jest symbioza?

Kwiecień – Od 2016 roku obowiązuje nowa piramida żywieniowa. Co jest jej podstawą?

Maj – Na naszych balkonach, w ogrodzie, na trawnikach miejskich kwitnie (ku radości zapylaczy) sporo różnych gatunków roślin. Czasem słyszę jak trzmiel bywa zamiennie nazywany bąkiem. Czy słusznie?

Czerwiec - Bociany są chlubą Polaków, kibicujemy im kiedy wracają do nas po zimie by z sukcesem wydały potomstwo. Kiedy młode bociany zaczynają swoje pierwsze loty?

Lipiec – Nadeszły wakacje, gusta bywają różne ale spora część z nas lubi spędzać ten czas nad morzem. Przed kąpielą w Bałtyku zazwyczaj powstrzymuje nas zimna woda lub zakwit sinic. Czym są sinice? Czy mają tylko negatywne oblicze?

Sierpień – Pytanie w sierpniu poświęcamy pokrzywie! Uważamy, że jej wartość jest absolutnie niedoceniona. Zatem co w pokrzywie drzemie? Dlaczego warto mieć ją w ogrodzie i często spożywać?

Wrzesień – Kret nie jest mile widziany w ogrodach. Z reguły każdy potrafi przytoczyć sposoby na pozbycie się kreta a czy kret rzeczywiście jest szkodnikiem w ogrodzie?

Październik – Piękna, Polska złota jesień. Z pierwszych przymrozków jest jednak korzyść, podbieramy ptakom owoce niektórych drzew i krzewów. Dlaczego czekamy na pierwsze przymrozki?

Listopad – Ludzie od wieków dokarmiają zwierzęta i choć w mieście „tradycja„ ta nieco zanikła to nadal jest bardzo żywa. Choć chętnie pomagamy dzikim zwierzętom w zimie to nie zawsze robimy to z głową. Jak, czym i dlaczego powinniśmy dokarmiać zwierzęta zimą?

Grudzień – „Choć tradycja strojenia świątecznego drzewka przyjęła się u nas dopiero w XIX w. to obecnie nie wyobrażamy sobie bez niego okresu Bożego Narodzenia. Z naszych rodzimych gatunków drzew iglastych najczęściej w domach królują dwa. Proszę podać jakie to gatunki oraz co najmniej 3 cechy różniące je między sobą.”

W konkursie „Zielone pytanie” wzięło udział 120 osób.

Partnerzy

Centrum Nauki Experiment, Gdańska Fundacja Wody, Portal Edukacji Ekologicznej Zielonalekacja.pl

Cel i efekt ekologiczny

Celem prowadzenia konkursów jest stały kontakt z odbiorcami oraz zachęta do systematycznego poszerzania wiedzy i doskonalenia umiejętności związanych z ochroną środowiska i przyrody. Szeroki wachlarz konkursów stwarza możliwości zastosowania różnych metod realizacji zadań, a także objęcie możliwością uczestnictwa wielu grup odbiorców od najmłodszych, przez uczniów wszystkich poziomów nauczania, po osoby starsze.

Niezaprzeczalnym efektem jest poszerzanie wiedzy prośrodowiskowej, umiejętności pracy w grupach multidyscyplinarnych (np. „Bęc...”), poszerzanie umiejętności prezentacji wyników swojej pracy, możliwość zapoznania z metodami pracy i osiągnięciami innych, a także kształtowanie i popularyzacja prośrodowiskowych postaw wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

W konkursach wzięło w sumie udział około 1 790 osób.

3. Kampanie edukacyjne – 88 534,00 zł z 94 630,20 zł

Centrum czynnie włącza się i wspiera kampanie prowadzone przez inne instytucje i organizacje. W działaniach realizowanych w 2016 roku tematem przewodnim jest równowaga w przyrodzie.

A. „Bioróżnorodność – poznaj by zachować”

Dotychczas wykonane działania w ramach zadania

W dniach 20-21 maja odbył się VIII piknik edukacyjny „Bioróżnorodność – poznaj by zachować”. Były to dwa dni ciężkiej pracy dla organizatorów i edukatorów i tym samym dwa dni przyjemności i edukacyjnych, przyrodniczych wrażeń dla tych, którzy postanowili w nim wziąć udział.

Uczestnicy na poszczególnych stoiskach edukacyjnych, wykonując liczne zadania, eksperymenty lub startując w grze miejskiej, w atrakcyjny i niekonwencjonalny sposób poszerzali wiedzę na temat bioróżnorodności. Happeningi, zajęcia sportowe a także zróżnicowanie metod przekazywania wiedzy i zagadnień poruszanych przez edukatorów (parków narodowych i krajobrazowych, organizacji pozarządowych, instytucji zajmujących się ochroną przyrody i środowiska, studenckich kół naukowych...) znacznie urozmaiciły akcję. Ważną rolę w całości przedsięwzięcia odgrywały

działania plastyczne. Artystyczny wymiar akcji zapewnił jej atrakcyjność oraz podniósł efektywność kreowania postaw prośrodowiskowych.

Pierwszy dzień – piątek był dedykowany szkołom i grupom zorganizowanym. Zespół Pałacowo - Parkowy Kolibki w Gdyni Orłowie okazał się wspaniałym miejscem do prowadzenia edukacji. Blisko natury, z dogodnym dojazdem i pełną infrastrukturą. Tego dnia, poza stoiskami edukacyjnymi, uczestnicy brali udział w przygotowanej na tę okazję przyrodniczej grze terenowej. Motywacją do gry była chęć bliższego poznania tego wyjątkowego miejsca zarówno pod kątem historycznym jak i przyrodniczym. Nagrodami były siatki z „pszczelim” motywem i odblaskowymi elementami. Wszyscy uczestnicy pikniku mieli okazję podoświadczać równowagi na wiele sposobów.

Sobota w Parku Raegana w Gdańsku była naturalną kontynuacją podjętego w piątek wątku „równowagi w przyrodzie”. Wśród licznych stoisk edukacyjnych swoje miejsce znalazły także happeningi Teatru Delikates. Dla każdego edukatorzy mieli ciepłe słowo i garść niezbędnych przyrodniczych informacji, związanych z szeroko rozumianą równowagą. Osoby prowadzące stoiska starały się – wykorzystując wszelkie możliwe znane metody - dotrzeć z wiedzą do każdego. Z roku na rok udaje się przyciągnąć więcej uwagi ponieważ zespół edukatorów jest różnorodny, zgrany, to fachowcy w danej dziedzinie, z radością i zapałem dzielący się wiedzą. Pomimo zmęczenia (tegoroczny piknik był przygotowany i prowadzony w mniejszym zespole pracowników, co powodowało dłuższą konieczność pracy w nadgodzinach) jest w realizatorach przede wszystkim dużo satysfakcji i radości. Dotarło do Centrum wiele sygnałów zarówno od Partnerów, jak i uczestników, że „Bioróżnorodność – poznaj by zachować” to bardzo udane i wartościowe przedsięwzięcie. Szacuje się, że przez dwa dni z piknikowych atrakcji mogło skorzystać nawet 4 000 osób.

Przygotowując piknik, dzięki dużemu zaangażowaniu zespołu Centrum oraz temu, że piknik jest już wydarzeniem rozpoznawalnym, „z tradycjami” udało się zaprosić do współpracy barterowej 35 Partnerów.

Na piątkową imprezę przygotowano 30 stoisk (w tym jeden happening) prowadzonych przez ok. 90 edukatorów, natomiast w sobotę stoisk było aż 46 (w tym 3 happeningi oraz spacer z mapą) a edukatorów ok. 160.

W ramach działań promocyjnych wykonano:

- ☉ 500 szt. plakatów (eksponowane w siedzibach Partnerów i instytucji współpracujących, na terenie Trójmiasta, dostarczone do szkół, domów kultury, centrów informacji turystycznej..);
- ☉ 3 plakaty wielkoformatowe – cityscrolle prezentowane w Gdańsku
- ☉ Mailing do osób indywidualnych, instytucji, mediów...;
- ☉ Publikacja zaproszeń na stronach internetowych i portalach;
- ☉ Kampania radiowa – 25 spotów na antenie Radia Gdańsk;
- ☉ Wywiady Radio Gdańsk, Radio Plus, Magazyn Ekologiczny;
- ☉ 450 szt. składanych toreb z grafiką „pszczelą” i elementami odblaskowymi
- ☉ 2 500 odblasków w kształcie zapylacza, spełniających normę EN13356

Dodatkową atrakcją podczas pikniku był konkurs na najciekawszą nazwę stoiska – nagrodzono zarówno Partnera będącego jej autorem, jak i osoby wylosowane spośród 80 głosujących.

Na potrzeby stoisk piknikowych przygotowano interaktywną tablicę edukacyjną wyjaśniającą zawiły problem równowagi w przyrodzie. Drewniana tablica posiada zaprojektowany mechanizm obrazujący zależności w świecie przyrody. Na jej płaszczyźnie umieszczono koła zębate nachodzące na siebie, które tworzą spójny mechanizm działania. Zębatki są wprawiane w ruch przez

użytkownika za pomocą korby. Jedno koło zębate przenosi napęd na następne i analogicznie dalej, stanowiąc symbol zależności w świecie istot żywych. Zarówno ta tablica, jak zestaw wałków i pieczętek do ozdabiania toreb i chust grafiką z roślinami miododajnymi i zapylaczami oraz tablica i zestaw tropów sarny, łosia i jelenia są wykorzystywane przez pracowników Centrum podczas różnorodnych działań.

Jesienią podjęto pierwsze działania związane z kolejną edycją akcji, poświęconą rzekom, w nawiązaniu do ustanowionego przez Sejm Roku Wisły.

Partnerzy

Akcja „Bioróżnorodność – poznaj by zachować” – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Akwarium Gdyńskie MIR-PIB, Gdańska Fundacja Wody, GIWK, Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego, GBPW KULING, Naukowe Koło Chemików PG, Studenckie Koło Naukowe Oceanografów UG, Słowiński Park Narodowy, Studenckie Koło Naukowe Botaniczne "Zioło" UG, Zespół Szkół Architektury Krajobrazu i Handlowo – Usługowych, Zespół Szkół Ekologicznych w Gdyni, Fundacja ARMAAG, Wyspa Skarbów GAK, Ogród Roślin Leczniczych GUM, Liga Ochrony Przyrody Okręg w Gdańsku i Oddział w Kościerzynie, Studenckie Koło Naukowe UG "Edukacja de novo", Eko-Centrum Heliantus, Pomorski Ośrodek Rehabilitacji Dzikich Ptaków i Drobnych Ssaków Ostoja, Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Fundacja Akcja Bałtycka, Wydział Środowiska Urzędu Miasta Gdynia, Polski Klub Ekologiczny, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku, Wydział Architektury, Politechnika Gdańska; Nadbałtyckie Centrum Kultury w Gdańsku, Zespół Szkół Ekologicznych w Gdyni, Klub Harpagan Gdańsk, Stacja Biologiczna Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego, Stowarzyszenie Eko-Inicjatywa, Centrum Nauki EXPERYMENT w Gdyni, Białowieski Park Narodowy oraz Starostwo Powiatowe w Hajnówce, Gmina Pszczółki, Muzeum Miodu, Studenckie Koło Naukowe Chiropterologiczne Uniwersytetu Gdańskiego, Trójmiejska Grupa Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków, Stowarzyszenie Traffic Design.

Akcja została objęta patronatem honorowym przez Marszałka Województwa Pomorskiego i Prezydentów Miast Gdańska i Gdyni oraz medialnym przez Radio Gdańsk, Magazyn studencki „płyn POD PRĄD”, Magazyn Kaszuby, portal trojmiasto.pl oraz portal edukacyjny www.zielonalekcja.pl, i Ekologia.pl.

Piknik wpisał się w założenia Międzynarodowej Dekady Różnorodności Biologicznej, proklamowanej przez ONZ.

Cel i efekt ekologiczny

Celem akcji jest zaakcentowanie w Międzynarodowym Dniu Bioróżnorodności, znaczenia różnorodności biologicznej oraz warunków, od których zależy jej bogactwo. W tym roku najważniejsze było zapoznanie ze złożonym zagadnieniem, jakim jest równowaga w przyrodzie..

Efektom jest zachęcenie ok. 4 000 osób do postaw prośrodowiskowych, poszerzenie wiedzy o bioróżnorodności, zachęcenie do aktywnego uczestniczenia w działaniach na rzecz bioróżnorodności.

Akcja była wartościowym przedsięwzięciem i pozwoliła na przekazanie wiedzy wielu nawet przygodnym spacerowiczom.

Wartością dodaną jest wykorzystywanie pomocy dydaktycznych (tablicy interaktywnej, zestawu pieczętek i tropów z tablicą edukacyjną) oraz karty do gry miejskiej podczas warsztatów i szkoleń

terenowych w Parku Kolibki w Gdyni.

B. Inne akcje edukacyjne:

Centrum, już tradycyjnie, zapraszane jest przez różne organizacje i instytucje do wzięcia udziału w organizowanych przez nie akcjach prośrodowiskowych. Jest to okazja do zaprezentowania szerokiej oferty działań Centrum, promocji PZPK, a także kreowania pozytywnych postaw wobec środowiska

i zrównoważonego rozwoju:

- ☉ CIEE zostało zaproszone przez Nadbałtyckie Centrum Kultury do partnerstwa w projekcie koordynowanym przez szwedzką organizację Swedish Institute Baltic Sea Unit, koordynującą projekt ArtMosphere. 24 i 25 lutego odbyło się międzynarodowe spotkanie przedstawicieli organizacji biorących udział w projekcie. Spotkanie, w którym wzięli udział partnerzy z Niemiec, Szwecji, Norwegii, Finlandii, Litwy, Łotwy, Estonii, Rosji i Polski (ok. 25 osób) pozwoliło na poznanie ludzi uczestniczących w projekcie, ich osiągnięć i sposobów działania. Omówiono założenia i pomysły na warsztaty. Ideą projektu było połączenie przyrodniczych działań strictly merytorycznych związanych z Morzem Bałtyckim z warsztatami plastycznymi. Centrum wraz z NCK zaproponowało warsztaty związane z zagrożeniami jakie niesie zanieczyszczenie brzegów i mórz plastikiem.

Partnerzy wspólnie wypracowali założenia i sposób realizacji warsztatów z dwoma klasami gimnazjalnymi. Każda klasa miała dwa warsztaty w trakcie których po wspólnym wysłuchaniu prelekcji na temat zagrożenia jakie stanowią plastiki dla fauny i flory mórz i oceanów oraz dyskusji podzieliły się na dwie grupy – grupa filmowców i plastyków. „Filmowcy” opracowali scenariusz krótkiego filmu mającego zasygnalizować omawiane zagrożenia. Plastycy przygotowali własnoręcznie, z wcześniej zgromadzonych materiałów, scenografię do planowanych filmów. Powstały dwa filmy – jeden zrealizowany przy Optywie Motławy na Żabim Kuku a drugi na plaży w Jelitkowie. Młodzież pod kierunkiem opiekuna zmontowała nakręcony materiał, zaprezentowała w swoich szkołach i opublikowała na YouTube.

W dniach 29 listopada - 1 grudnia przedstawicielki NCK i CIEE pojechały do Geteborga na spotkanie wszystkich realizatorów projektu. Zaprezentowano efekty projektu powstałe we wszystkich krajach partnerskich. W trakcie warsztatów wypracowano pomysły nowych realizacji. W projekcie wzięło udział ok. 400 osób a aktywnie ok. 100 osób.

- ☉ 13 kwietnia – spotkanie edukatorów PZPK w Centrum dotyczące przygotowania pikników „Bioróżnorodność – poznaj by zachować” w Gdańsku, Kartuzach i Krynicy Morskiej oraz innych wspólnych działań edukacyjnych.

- ☉ 11 czerwca – Viva Oliwa - CIEE uczciło wspólnie z mieszkańcami dzielnicy Święto Oliwy! W ramach obecności pracownicy przygotowali dwie atrakcje:

- naukę rozpoznawania drzew i krzewów rodzimych
- nanoszenie na bawełniane torby wzorów z motywami roślinnymi. Do wyboru były trzy gatunki miododajne: lipa, śnieguliczka oraz mniszek lekarski.

Warsztaty cieszyły się dużym powodzeniem. Stoisko zachęcało do dyskusji o drzewach, ich wartości nie tylko w krajobrazie ale także w "tkance miejskiej". Dla wszystkich zainteresowanych edukacją (ok. 500 osób) były upominki w postaci własnoręcznie wydrukowanych toreb na zakupy, odblaskowych zawieszek "trzmiech" oraz zakładerek do książek z adresem programu multimedialnego do nauki rozpoznawania drzew i krzewów.

Pracownikom CIEE bardzo zależało na uczestniczeniu w Świącie Oliwy. Była to wyśmienita okazja do zaprezentowania działań Centrum i nawiązania współpracy z innymi instytucjami z tego terenu. Na stoisku promowano konkurs „Moje drzewo...” oraz cykl warsztatów „Dojrzały Smak Przygody”.

- 17, 18 czerwca we Wdzydzkim Parku Krajobrazowym przeprowadzona została naukowo-edukacyjna akcja pn.: „BioBlitz – w poszukiwaniu różnorodności biologicznej doliny rzeki Wdy”. BioBlitz to akcja promująca zrozumienie rangi różnorodności biologicznej i odkrywanie jej w najbliższym otoczeniu człowieka. Główne cele akcji to inwentaryzacja przyrodnicza oraz edukacja społeczeństwa nastawiona na poznanie bioróżnorodności ekosystemów rzecznych. Zebrani biolodzy (botanik, ornitolog, ichtiolog, lichenolog, teriolog, herpetolog i entomolog) mieli za zadanie w ciągu 24h znaleźć i zidentyfikować jak największą liczbę gatunków w dolinie rzeki Wdy na odcinku od jeziora Schodno do miejscowości Loryniec. Pierwszego dnia w gronie specjalistów i wolontariuszy odbyły się badania terenowe, skupiające się na inwentaryzacji wyznaczonego terenu. Drugi dzień był dniem otwartym dla wszystkich zainteresowanych. Uczestnicy mogli podglądać prace naukowców, zebrany materiał badawczy i fotograficzny oraz włączać się w prace terenowe, które trwały w sobotę do godzin popołudniowych. W miejscowości Loryniec w sali wiejskiej i na terenie wokół zostało umieszczone terenowe laboratorium, sprzęt multimedialny i stoiska tematyczne, gdzie przedstawiano wyniki obserwacji. Oprócz prezentacji naukowej i badań terenowych, drugiego dnia miały miejsce imprezy towarzyszące, m.in. gra terenowa, konkursy z nagrodami, gry i zabawy plastyczne oraz tematyczne spacerki ze specjalistami. CIEE miało swoje stoisko poświęcone zagadnieniu „równowaga w przyrodzie”. Poruszanym tematem były rośliny miododajne oraz rola zapylaczy w utrzymaniu równowagi w przyrodzie. Uczestnicy nanosili ryciny roślin miododajnych na chusty bawełniane. W pikniku wzięło udział ok. 100 osób.

Podsumowując: w ciągu 24 godzin inwentaryzacji i pomimo niekorzystnej pogody w sumie udało się stwierdzić 375 gatunków w dolinie rzeki Wdy, w tym 130 gatunków roślin, 64 porostów, 77 stawonogów, 15 ryb i ssaków, 4 gatunki płazów, 3 gadów, 7 mięczaków wodnych i 60 gatunków ptaków.

- 9 lipca na terenie Stacji Biologicznej UG odbył się III letni piknik "Wyspa Przyrodników". Uczestniczyło w nim prawie 500 osób - rodzin z Wyspy Sobieszewskiej i Trójmiasta, turystów spędzających czas na Wyspie. Piknik organizowała Grupa Badawcza Ptaków Wodnych KULING w ścisłej współpracy ze Stacją Biologiczną UG, zapraszając do udziału wielu Partnerów. Centrum prowadziło stoisko związane z rozpoznawaniem drzew, korzystając z zestawu wałków z pieczętkami roślin miododajnych.
- 23 lipca „Bioróżnorodność w Kartuzach” – Centrum na swoim stoisku prowadząc warsztaty skupiło się nad roślinami miododajnymi, zapylaczami i równowagą w przyrodzie. Była to świetna okazja aby mieszkańcy i turyści zapoznali się z ciekawymi zagadnieniami przyrodniczymi wszystkich parków krajobrazowych oraz edukacyjnym stanowiskiem Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej z Gdańska. Na każdym z 8 stanowisk można było dowiedzieć się m. in. na temat obcych i rodzimych gatunków raków, mieszkańców dziupli, płazów, gadów, pożytecznych pomocników przyrody, czy też jak jest zbudowana wydma albo co ciekawego można spotkać w rzece. Dla chętnych były dodatkowe karty pracy z pytaniami, na które odpowiedzi znajdowały się na poszczególnych stoiskach. Po zdobyciu wszechstronnej wiedzy potwierdzonej

kompletem pieczętek na stanowisku Kaszubskiego Parku Krajobrazowego czekała miła niespodzianka. Stoisko Centrum odwiedziło ok. 100 osób.

- 30 lipca „Bioróżnorodność na Mierzei Wiślanej” w Krynicy Morskiej odbył się piknik rodzinny "Bezpieczne i ekologiczne wakacje z rodzimą przyrodą". Wśród zaproszonych jednostek z PZPK swoje stoisko miało także Centrum. W 2016 roku stawiano na "równowagę w przyrodzie". Ponieważ jednym z ważnych przyrodniczych ogniw (w kwestii zachowania równowagi) są owady zapylające i rośliny miododajne to im poświęcano więcej uwagi. Każdy, kto choć na chwilę zatrzymał się przy stoisku miał okazję wykonać/nanieść przyrodniczy nadruk na bawełnianej chuście. Oferta cieszyła się ogromnym zainteresowaniem - zwłaszcza wśród dzieci. Wszystkie motywy roślin miododajnych: mniszek lekarski, śnieguliczka oraz lipa drobnolistna cieszyły się porównywalną popularnością. Uczestnicy warsztatów przychylnym okiem będą patrzeć na pracę dzikich zapylaczy. Stoisko Centrum odwiedziło ok. 150 osób.

Obie terenowe akcje „Bioróżnorodność – poznaj by zachować” odwiedziło w sumie ok. 1 000 osób.

- 10 września Festyn Leśny – "Drewno=życie" - pod takim hasłem odbyła się XII edycja Leśnego Festynu Edukacyjnego w Gdyni. Imprezę zorganizowała Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych, aby przypomnieć mieszkańcom Trójmiasta, jak ważną rolę pełni w naszym życiu drewno. CIEE dzieliło stoisko z Trójmiejskim oraz Kaszubskim Parkiem Krajobrazowym. Było to wspólnie zaaranżowane przedsięwzięcie mające na celu przedstawianie drzew i krzewów miododajnych i roli martwego drewna w przyrodzie oraz wykonanie hoteli dla owadów (dzikich zapylaczy). Festyn Leśny zawsze gromadzi wokół siebie dużą grupę odbiorców, stoisko Centrum odwiedziło ok. 1 500 osób.

- Dni Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego - odbyły się 16-17 września. Podczas pierwszego dnia festynu przed siedzibą TPK swoje stoiska zaprezentowało także Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej prezentując temat roli drzew w przyrodzie i ucząc jak rozpoznawać rodzime gatunki. Tym razem uwagę skupiono na drzewach i krzewach produkujących pożytek. Przedsięwzięcie cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem młodzieży szkolnej i mieszkańców Trójmiasta. Stoisko Centrum odwiedziło ok. 500 osób.

- Bioblizt w Stacji Biologicznej UG na Wyspie Sobieszewskiej – czyli badanie różnorodności biologicznej otoczenia stacji. Pracownicy CIEE oraz praktykanci przygotowali warsztat malowania chust bawełnianych wałkami z motywem „botanicznym” czyli rycinami roślin miododajnych. Przedsięwzięcie miało miejsce 7 października 2016 roku.

- Wystawa Drzewa sercem malowane eksponowana na ogrodzeniu Szkoły Podstawowej nr 45 w Gdańsku przez 2 tygodnie, w tym podczas festynu szkolnego. Z wystawą zapoznali się uczniowie szkoły, grono pedagogiczne oraz przechodnie.

W sumie w akcjach plenerowych, w których uczestniczyło Centrum wzięło ok. 4 000 osób.

4. Wspieranie merytoryczne i rzeczowe zainteresowanych ekologia

Dotychczas wykonane działania w ramach zadania

Jednym z zadań CIEE jest wsparcie rzeczowe szkół, organizacji, instytucji z całego województwa książkami, materiałami edukacyjno-promocyjnymi o tematyce przyrodniczo-kulturowej - inicjatyw co najmniej międzyszkolnych. Zakupu książek dokonano w drugim półroczu. Z

posiadanych zasobów w 2016 r. Centrum wspierało inicjatywy o zasięgu międzyszkolnym przekazując atrakcyjne nagrody laureatom konkursów:

1. Zespół Szkół w Przyjaźni
2. Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszczykach, woj. Podkarpackie
3. Starostwo Powiatowe w Starogardzie Gdańskim, Kongres sołtysów
4. Klub Kierowcy Kulturalnego
5. Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Gdańsku
6. Samorządowe Gimnazjum w Bolszewie
7. ZKPiG nr 2, Szkoła Podstawowa nr 85 w Gdańsku
8. Zespół Szkół w Łęczycach
9. Zespół Kształcenia Podstawowego i Gimnazjalnego nr 24 w Gdańsku
10. Koło Łowieckie „Cyranka”
11. Zespół Szkół Architektury Krajobrazu i Handlowo – Usługowych w Gdańsku
12. Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze - Oddział Regionalny w Gdańsku
13. Zaborskie Towarzystwo Naukowe
14. Liga Ochrony Przyrody Zarząd Okręgu w Słupsku
15. Zespół Palcówek Specjalnych w Tczewie
16. Grupa Badawcza Ptaków Wodnych Kuling
17. Pomorski Urząd Wojewódzki, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego
18. Komitet Okręgowej Olimpiady Biologicznej
19. Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 2 w Gdańsku
20. Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Pomorski Klub Orientacji „Harpagan”
21. Zarząd Ligi Ochrony Przyrody Oddział w Gdańsku
22. Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, Urzędu Miasta Malborka
23. Pomorski Ośrodek Rehabilitacji Dzikich Ptaków i Drobnych Ssaków Ostoja
24. Urząd Gminy w Pszczółkach
25. Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze w Gdańsku Ogarna
26. Koło Gospodyń Wiejskich „Lisewianki”

Marcinie, sprawdź czy nie było tego więcej. Tyle ja mam u siebie – reszta w segregatorze zielonym.

Cel i efekt ekologiczny

Istotnymi celami są wspieranie i zachęcanie do aktywności w poszerzaniu wiedzy ekologicznej oraz poszerzanie możliwości edukacyjnych zarówno szkół jak i indywidualnych osób.

Efektem jest wsparcie 26 konkursów/przedsięwzięć na terenie województwa pomorskiego, wspieranie działań prośrodowiskowych kilkudziesięciu nauczycieli oraz osób i organizacji działających na rzecz środowiska lokalnego. W konkursach w sumie wzięło udział kilka tysięcy osób.

🌿 Uczestnictwo w konferencjach, warsztatach i szkoleniach

- 🌿 5-7 lutego – VI Zjazd Ornitologów Pomorza
- 🌿 11 lutego – Drugie Forum Praktyków Konsultacji w Sopocie
- 🌿 19 lutego ogłoszenie wyników konkursu architektonicznego „Opracowanie koncepcji budynku edukacyjnego w Leśnym Ogrodzie Botanicznym Marszewo”

- 🌀 31 marca - Nowy Dwór – stare odmiany drzew
- 🌀 02 kwietnia – XIII Turniej Kół Gospodyń Wiejskich Województwa Pomorskiego
- 🌀 21 kwietnia – konferencja „Las-drewno-człowiek”
- 🌀 29 kwietnia „Na straży drzew – zarządzanie zielenią w miastach Polski”
- 🌀 6 maja – seminarium dot. gospodarki niskoemisyjnej w gminie i wymagań technicznych budynków użyteczności publicznej (WFOŚiGW)
- 🌀 14 maja – piknik ekologiczny Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik w Warszawie
- 🌀 21 czerwca – konferencja podsumowująca realizację projektu „Czynna ochrona raka szlachetnego w jeziorach Pomorskiego Zespołu Parków Krajobrazowych”
- 🌀 13 października – otwarcie „Laboratorium Wydmowego II”
- 🌀 28 października – seminarium „Czynna ochrona przyrody dolin rzecznych”
- 🌀 31 sierpnia – 2 września - Konferencja 35 lat ochrony przyrody w PK „DOLINA SŁUPI” oraz III Olimpiada Sportowa Porozumienia Parków Krajobrazowych Polski
- 🌀 20-21 września „Koncepcja zagospodarowania rekreacyjno-turystycznego obszarów leśnych na przykładzie Leśnego Kompleksu Promocyjnego Lasy Elbląsko-Żuławskie”
- 🌀 Szkolenie e-learningowe „Odpady plastikowe w Bałtyku – popularyzacja wiedzy o plastikowym potopie i innych zagrożeniach dla różnorodności gatunkowej Morza Bałtyckiego” realizowane przez Polski Klub Ekologiczny, Okręg Wschodnio-Pomorski.
- 🌀 19 października szkolenie w siedzibie PZPK w Słupsku dotyczące nowelizacji prawa zamówień publicznych w 2016 roku.
- 🌀 19-21 października 2016 r., - I Ogólnopolskie Szkolenie Edukatorów „ED-EK 2016”, Ośrodek Edukacyjno-Naukowy ZPKWŚ w Smoleniu organizowane przez Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Katowicach.
- 🌀 27 października – WFOŚiGW wręczenie nagród za zasługi dla ochrony przyrody
- 🌀 25 listopada - udział w konferencji podsumowującej projekt dotyczący restytucji rosiczki i torfowców w PPNT w Gdyni
- 🌀 22 listopada – seminarium Dobra zmiana dla Wisły - rejs do Warszawy. Plany regulacji Wisły na rzecz ruchu dużych statków.
- 🌀 28 listopada – udział w konferencji inaugurującej projekt „Kampania informacyjno-edukacyjna na rzecz zrównoważonego rozwoju Pomorza”
- 🌀 12 grudnia - spotkanie w Stacji Biologicznej UG w Radzie Konsultacyjnej przy Wydziale Biologii UG (dotyczy zatrudniania absolwentów Wydziału Biologii UG)
- 🌀 13 grudnia – Konferencja "Ochrona bioróżnorodności rezerwatów przyrody Pomorza" organizowana przez WFOŚiGW w Gdańsku

- 16 grudnia Konferencja podsumowująca projekt „Program kompleksowej ochrony jezior lobeliowych w Polsce. Etap 1. Podstawy. Modelowe rozwiązania”

III Wyposażenie Centrum oraz eksploatacja siedziby i samochodu, materiały biurowe i tonery do celów edukacyjnych, wynagrodzenia pracowników

1. Dopuszaenie biura CIEE

Zakupiono dwa nowe zestawy komputerowe na potrzeby CIEE, ponieważ dwa stare komputery uniemożliwiały sprawną pracę. Zakupiono również drewno i materiały budowlane, z których rozpoczęto przygotowanie parawanu ekspozycyjnego na potrzeby działań edukacyjnych oraz wielkoformatowego zestawu domino, tematycznie związanego z drzewami. Ponadto pracownicy opracowali 2 zestawy gier zespołowych na spostrzegawczość, inspirowanych rysunkami drzew i krzewów z programu multimedialnego poznajemydrzewaikrzewy.pl, które będą wykorzystywane podczas warsztatów.

W celu poszerzenia oferty Centrum zakupiono zestaw pieczętek z tropami zwierząt. Aby umożliwić przyjmowanie większej ilości odbiorców jednorazowo zakupiono zestaw stołków i komplet siedzisk ze stolikiem dla dzieci.

2. Materiały biurowe, tonery, eksploatacja sprzętów biurowych, wysyłki

Dotychczas wykonane działania w ramach zadania

Zakupiono tonery do posiadanej drukarki. Systematycznie przeprowadzano przeglądy sprzętu biurowego.

3. Eksploatacja samochodu służbowego

Dotychczas wykonane działania w ramach zadania

W samochodzie na wiosnę zostały wymienione opony na letnie, a jesienią na zimowe. Kupiono nowy akumulator, ponieważ stary przestał działać. Wymieniono również zepsutą żarówkę mijania. Przeprowadzono przegląd rejestracyjny i drobne bieżące naprawy samochodu.

4. Ubezpieczenie samochodu służbowego, budynku, działań edukacyjnych

Dotychczas wykonane działania w ramach zadania

Samochód będący w użytkowaniu Centrum został ubezpieczony w zakresie OC, AC i NW. Ubezpieczono także działania edukacyjne Centrum.

5. Ubiór terenowy (kurtki, polary) dla 4 pracowników CIEE

Dotychczas wykonane działania w ramach zadania

Zakup ubioru ochronnego/terenowego dokonano w październiku. Każdy z 4 pracowników kupił polar i kurtkę terenową.

6. Eksploatacja siedziby, sprzątanie, środki czystości

Dotychczas wykonane działania w ramach zadania

Siedziba Centrum, zarówno wewnątrz jak i teren wokół jest systematycznie sprzątana. Zakup środków czystości zaplanowano na drugie półrocze.